

Оліскевич М. М.

аспірант

Львівський національний університет імені Івана Франка,

м. Львів, Україна

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ФОРМУВАННІ SMART GOVERNMENT В УКРАЇНІ

Впровадження цифрових інновацій у діяльність органів публічного управління у вигляді ІКТ значно удосконалює сам процес публічного управління. Це стає можливим завдяки характерним властивостям цифрових технологій [2, с. 91].

- Автоматизованість – здатність до виконання рутинних завдань без участі людини, що знижує адміністративне навантаження та мінімізує ймовірність помилок.
- Прозорість – відкритість процедур, забезпечення громадського доступу до інформації про діяльність органів влади через відкриті дані та електронні ресурси (Prozorro, Є-data).
- Інтерактивність – забезпечення двосторонньої комунікації між державою бізнесом та громадянами, зокрема через електронні звернення, електронні петиції, чат- боти.
- Доступність – можливість отримання послуг незалежно від місця перебування, що є особливо актуальним у контексті децентралізації, або, навіть, в умовах військових дій.
- Масштабованість та гнучкість – цифрові технології дають змогу швидко адаптуватися до змін середовища, оновлюватися та інтегруватися з іншими системами.
- Безпека, яка забезпечується використанням кіберзахисних технологій для збереження персональних даних та державної інформації.
- Уніфікованість – стандартизація процесів та даних, що полегшує міжвідомчу взаємодію та сумісність цифрових платформ.

Ці властивості змінюють характер публічного управління. ІКТ формує публічне управління нової якості, яка проявляється у низці нових ознак, які формують державу нового типу - Smart Government (розумну державу). Розглядаючи це питання, відомі у світі фахівці з e-government, e-бізнесу та стратегій на концептуальному рівні моделюють публічне управління зі структурованими компонентами на основі поняття Smart Government. На їх думку, розумна держава містить три виміри [3]:

– Smart City – локальне управління, сталий розвиток, взаємодія. Smart government стає надбудовою над Smart City, тобто містить його елементи, перетинаючись зі сталим розвитком, рівністю і стійкістю міських систем.

- Open Government – прозорість, підзвітність, залучення громадян.
- Digital Government – цифрові сервіси, ефективність, управління даними.

Оцінюючи вплив компонентів у кожному вимірі, згадані вище автори відносять до трьох найважливіших позицій такі як залучення громадян, економічне зростання та підзвітність. Ці компоненти підтверджують пріоритетність соціальних та економічних складових над суто технологічними інструментами. З цього приводу вони стверджують: «Розумний уряд – це не кінцева точка технологічного прогресу, а динамічна система, побудована на рішеннях, заснованих на даних, громадянській участі та адаптивному управлінні» [3]. Це означає, що у концепції Smart Government головним компонентом є не сама по собі цифровізація, а комплексна трансформація публічного управління. Вона охоплює не лише ІКТ-рішення, а й соціальні, економічні та організаційно-управлінські зміни.

Такий підхід зобов'язує впроваджувати регіональні політики на рівні міст і регіонів узгоджено з національною політикою. Саме на центральному рівні ключовим фактором трансформації є не просто технології, а соціальні інститути, які ставлять людину в центр уваги. Таким чином, концепція Smart Government допомагає визначити пріоритети реалізації багаторівневої стратегії від базового рівня до національної політики з характеристиками відкритої, відповідальної публічно-владної інституції.

З сказаного вище слідує, що інноваційність публічного управління, що базується на ІКТ, має бути поєднана з комплексним процесом впровадження нових механізмів

ефективності, прозорості, доступності сервісу для громадян і бізнесу. Професор І. Сурай, за результатами дослідження семантики поняття «цифрова трансформація публічного управління» зробив висновок, що: по-перше, це поняття означає трансформацію публічного управління як системи (а не окремих елементів чи процесів), яка відбулася у результаті процесів цифровізації та проявляється у парадигмальних змінах всієї системи публічного управління; по-друге, трансформація публічного управління представляє собою зміну моделі управління (тобто радикальні, парадигмальні зміни), що проявляється у зміні візії досягнення цілей (а іноді й цілей), цінностей, підходів, механізмів, інструментів, суб'єкт-об'єктних відносин тощо, внаслідок чого система публічного управління набуває нової якості; по-третє, сьогодні важливим є широке застосування новітніх інноваційних механізмів, зокрема цифрових, що має пришвидшити й забезпечити демократичний розвиток публічного управління в Україні [1].

Література:

1. Сурай І. Цифрова трансформація публічного управління: семантичний аналіз поняття. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. №1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2828> (дата звернення: 15. 05.2025).
2. Шмагун А. В. Вплив цифрових технологій на ефективність публічного адміністрування в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 36 (75) № 4 2025. С. 90–97. DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.4/16>
3. [Leonidas Anthopoulos](#), [Kleanthis Sirakoulis](#), Christopher G. Reddick. Conceptualizing Smart Government: Interrelations and Reciprocities with Smart City. *Digital Government: Research and Practice*. Vol. 2, Issue: 4, Article No 33. DOI: 10.1145/3465061

Орлова А.А.

к.е.н., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
М. Кropyвницький, Україна

СТИМУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Ефективне функціонування системи публічного управління значною мірою залежить від рівня професіоналізму, мотивації та залученості державних службовців. В умовах трансформаційних процесів, які переживає Україна, питання підвищення ефективності державної служби безпосередньо пов'язане зі створенням дієвих мотиваційних механізмів, що спонукають працівників до саморозвитку, підвищення кваліфікації та відповідального ставлення до виконання службових обов'язків. Розуміння потреб, цінностей і мотивів державного службовця є необхідною умовою формування ефективної системи стимулювання, орієнтованої не лише на матеріальні, а й на нематеріальні чинники впливу.

Стимулювання професійного розвитку державних службовців виступає важливою складовою ефективного публічного управління, адже воно сприяє зростанню якості управлінських рішень, формуванню високої культури державної служби та зміцненню авторитету державних інституцій. Забезпечення гідного рівня оплати праці, належних умов роботи, можливостей кар'єрного зростання, навчання і суспільного визнання результатів діяльності створює підґрунтя для професійної самореалізації службовців. У результаті формується відповідальне ставлення до публічної служби, зменшується ризик корупційних проявів і підвищується ефективність державного управління в цілому.

Система стимулювання державних службовців покликана забезпечити баланс між інтересами держави та потребами працівників, створюючи умови для підвищення ефективності управлінських процесів. Вона включає сукупність організаційно-економічних,